

Position Paper ONL – Wijziging Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004

ONL kan zich vinden in de grote lijnen van de voorgestelde vernieuwing van het Bbz. We zijn blij met de poging van het ministerie van SZW om het Bbz te vereenvoudigen en waarden de budget-neutrale insteek. We stellen vast dat het Bbz, vanuit ondernemersoogpunt, doet waarvoor het is bedoeld: het bieden van een re-integratie-instrument voor starters en een sociaal vangnet voor startende en gevestigde zelfstandigen.

ONL staat achter het voorstel om de ouderenregeling te stoppen, voor oudere zelfstandigen met een niet levensvatbaar bedrijf. We begrijpen de ombuiging van de financiering naar gemeenten. Ook staan we achter het voorstel om Bbz-bijstandsverlening voor ondernemers in de binnenvaart te normaliseren. Naast de positieve punten ziet ONL verbeterpunten. Gewaarborgd moet worden dat de middelen op de juiste plek terecht komen en er moet meer geld komen voor het vergroten van de bekendheid van het Bbz en de 'zachte landing' voor ondernemers die willen stoppen met hun activiteiten.

ONL benoemt graag welke wijzigingen wij positief vinden:

- Het afsluiten van de instroom voor oudere zelfstandigen met een niet-levensvatbaar bedrijf. Dit is in lijn met het uitgangspunt van levensvatbaarheid. Een ondernemer moet na verloop van tijd weer op eigen benen kunnen staan. Het stoppen van deze achterhaalde regeling voorkomt doormodderen en andere negatieve effecten en is daarom positief.
- Het ombuigen van de financiering naar gemeenten. Het biedt gemeenten meer ruimte om lokaal beleid te voeren. Dit is positief, want de overheid moet dicht bij de ondernemer staan. Ook komen de prikkels voor een goede uitvoering zo op de juiste plek terecht. Hierbij kan gedacht worden aan een kritisch(er) selectiebeleid en deugdelijk debiteurenbeheer.
- Het afsluiten van de instroom bij centrumgemeenten voor Bbz-bijstandsverlening aan ondernemers in de binnenvaart. Deze regeling had geen enkele meerwaarde en het is daarom goed dat deze zinloze uitzondering op de regel wordt geschrapt. ONL is blij dat het ministerie van SZW zich inspant om regelgeving te versimpelen.

ONL plaatst drie kanttekeningen bij de wijziging van het Bbz. Deze gaan over de juiste bestemming van middelen, de expertise van gemeenten om levensvatbaarheidsonderzoeken zelf uit te voeren en aandacht voor ondernemers die willen stoppen met hun activiteiten. Deze drie kanttekeningen worden hieronder uitgewerkt, inclusief verbetervoorstellen.

1. Er is onvoldoende gewaarborgd dat de middelen op de juiste plek terecht komen.

Bij het ombuigen van de financiering naar gemeenten ziet ONL naast bovengenoemde positieve prikkels ook het risico van een perverse prikkel. De ombuiging biedt gemeenten namelijk meer mogelijkheden om middelen te gebruiken voor andere doeleinden dan het ondersteunen van zelfstandige ondernemers. Een aantal zaken zorgt hiervoor. Ten eerste wordt voorgesteld om de middelen voor levensvatbaarheidsonderzoeken toe te voegen aan het Gemeentefonds. Ten tweede wordt voorgesteld om de middelen voor levensonderhoud voor gevestigde zelfstandigen toe te voegen aan het ontschot macrobudget vanuit artikel 69 van de Participatiewet.

ONL vraagt zich af of met deze maatregelen voldoende is gewaarborgd dat de middelen op de juiste plek terecht komen. Daarom adviseren we om de middelen expliciet te bestemmen voor het sociale vangnet voor zelfstandige ondernemers. Dit kan bijvoorbeeld via het verdeelmodel, zoals geregeld in het Besluit Participatiewet.

Verbetervoorstel

Bestem de middelen (voor levensvatbaarheidsonderzoeken en voor levensonderhoud voor gevestigde zelfstandigen) expliciet voor het sociaal vangnet voor zelfstandige ondernemers, bijvoorbeeld via het verdeelmodel, zoals geregeld in het Besluit Participatiewet.

2. Te weinig aandacht voor het vergroten van de bekendheid van het Bbz

De twijfel van ONL of de middelen op de juiste plek terecht komen moet mede in het licht worden gezien van de onbekendheid van het Bbz. Hoewel ondernemers-in-zwaar-weer doorgaans de handen uit de mouwen steken en op zoek gaan naar oplossingen, blijft de noodzaak om de bekendheid van het Bbz te vergroten bestaan. ONL hoopt dat hiervoor middelen beschikbaar worden gesteld.

Verbetervoorstel

Vergroot de bekendheid van het Bbz door gericht campagne te voeren. Benader niet alleen de doelgroep, maar bijvoorbeeld ook boekhouders of adviseurs en stel hiervoor middelen beschikbaar.

3. Negatieve maatschappelijke effecten door slechte begeleiding stoppende ondernemers

De derde en laatste kanttekening heeft betrekking op het helpen van ondernemers die hun bedrijf willen beëindigen. ONL vindt het belangrijk dat deze ondernemers een 'zachte landing' wordt geboden, om daarmee doormodderen en toenemende schuldenproblematiek te voorkomen. Wij vinden dat deze ondernemers beter moeten worden begeleid.

Verbetervoorstel

Stel middelen beschikbaar om stoppende ondernemers een 'zachte landing' te bieden.

Alles in overweging nemend is ONL blij met de wijziging van het Bbz. Eenvoudigere regelgeving dicht bij de ondernemer is wat ONL graag ziet. ONL roept het ministerie op om aan de slag te gaan met de genoemde verbeterpunten. Vergroot de bekendheid van het Bbz en zorg dat de middelen daar terecht komen waar ze bedoeld zijn: bij ondernemers-in-zwaar-weer met een levensvatbaar bedrijf.